

Jørgen Grønnegård Christensen, Poul Erik Mouritzen,
Asbjørn Sonne Nørgaard (red.)

DE STORE KOMMISSIONER

Vise mænd, smagsdommere
eller nyttige idioter

Politikforberedelse

- Skal politikken reformeres?
- Hvordan skal det forberedes?

Politikevaluering

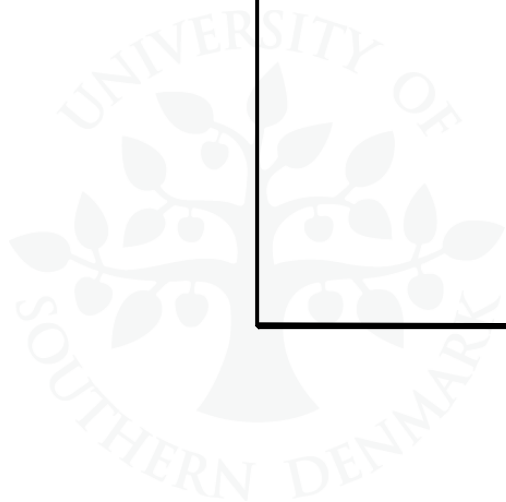
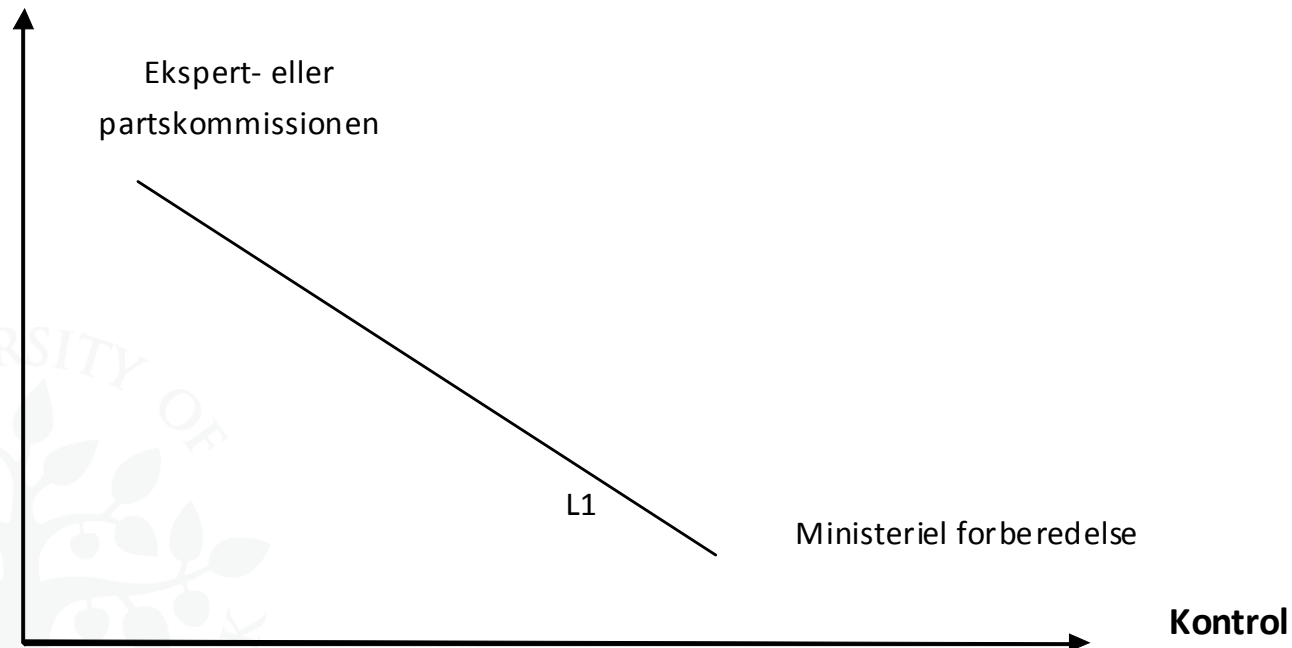
- Skal politikken evalueres?
- Hvordan skal det organiseres?

Kalkylen når politikken skal forberedes

Legitimitet

Kalkylen når politikken skal evalueres

Legitimitet

Uafhængig
evaluering

I udbud

Ministerielt regi

Kontrol

Kalkylen når politikken skal evalueres men helst (eller måske) ændres

Legitimitet

Uafhængig
evaluering

I udbud

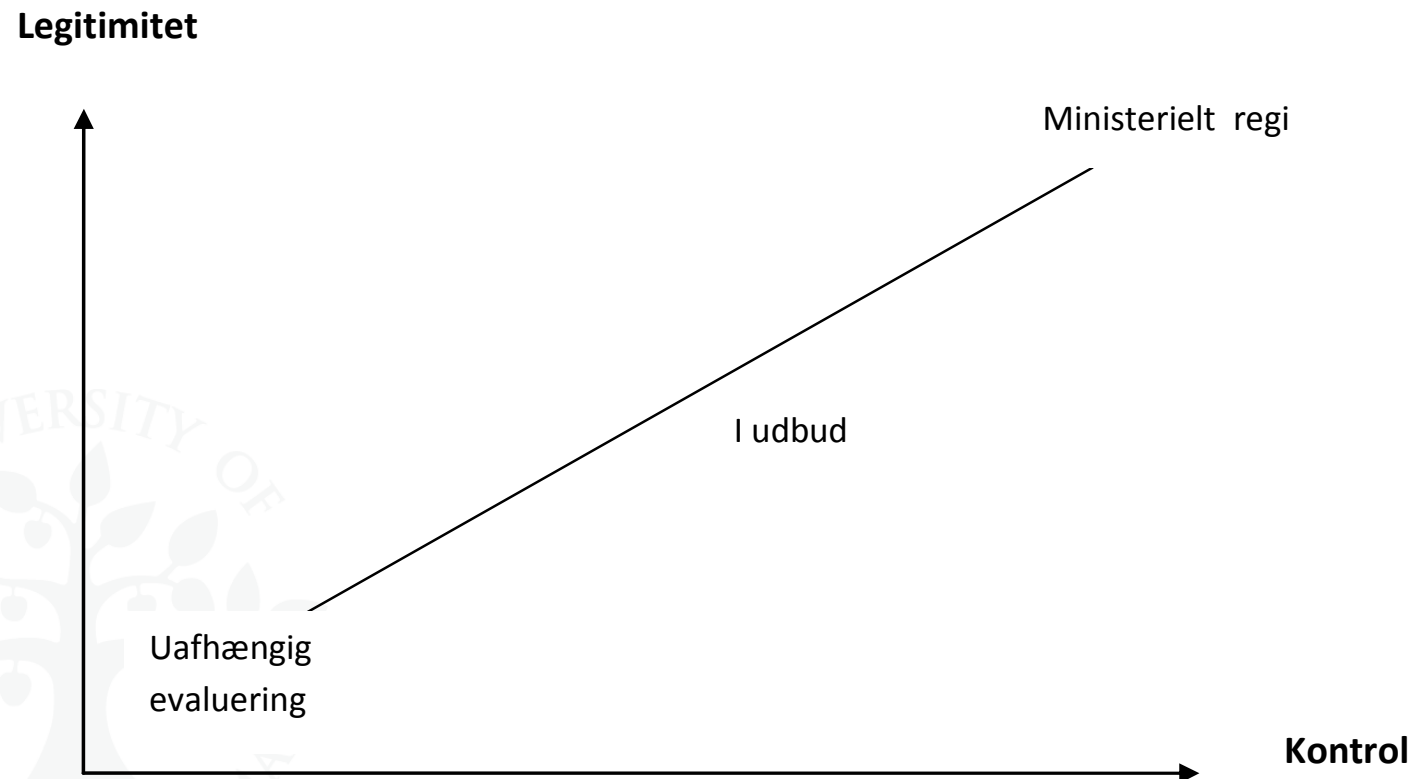
Ministerielt regi

Kontrol

Kalkylen når politikken skal evalueres men ikke ændres

En regerings holdning til evalueringer?

- Er politikken differentieringsgrundlag for de politiske partier?
- Hvem er ansvarlig for politikken?
- Er politikken baseret på en sund programteori eller på ren ideologi/symbolik?
- Er politikken reversibel?
- Ønsker regeringen forandring?

To ekstremer: Strukturreformen og evaluering af satspuljer

Strukturreformen som et kvasieksperiment

To problemer:

1. Er eksperimentgruppen og kontrolgruppen ens?
2. Har vi før-målinger

Eksperiment- og kontrolgruppe

1. Strukturreformens principper rammer forskelligt
2. Man vælger selv, hvem man vil være sammen med?
3. Andre dele af reformen kan have ramt med forskellig styrke (særligt udligningsreformen)

Har vi gode før-målinger?

1. Kommunalstatistiske databank og nøgletal
2. Tilfældige før-undersøgelser
 - Krevis undersøgelse af politisk selvtillid

Politisk selvtillid (%)

	2001	2007
Sammenlagte kommuner	61	52
Fortsættende kommuner	58	55

Indeks der måler politisk selvtillid fra 0 til 100 på fire spørgsmål:

1. Jeg anser mig selv for at være velkvalificeret til at deltage i kommunalpolitik.
2. Jeg kunne gøre et ligeså godt arbejde som medlem af kommunalbestyrelsen, som de fleste andre.
3. Kommunalpolitikken i min kommune er undertiden så kompliceret, at en person som mig ikke forstår, hvad der foregår.
4. Jeg har en nogenlunde forståelse af de vigtigste politiske spørgsmål, som vedrører min kommune.
5. Hvor godt informeret mener du, at du er med hensyn til, hvad der sker lokalpolitisk i din kommune?

Kilde: Camilla Dalsgaard og Peter Holdt-Olesen, 2009. *Strukturreformen udfordrer nærdemokratiet*, KREVI.

Har vi gode før-målinger?

1. Kommunalstatistiske databank og nøgletal
 - Kurt Houllbergs analyser af stordriftsfordele
 - Analyser af borgmestres skæbne ved kommunalvalget i 2009
2. Tilfældige før-undersøgelser
 - Krevis undersøgelse af politisk selvtillid
 - Sune Welling Hansens panaldata på lokaldemokrati
 - Undersøgelse af graden af magtspredning i regionern i forhold til amterne

Fra kommunalreformen i 1970 lå de danske amters styrelse fast. Den politiske organisering var baseret på udvalgsstyret. Med nedlæggelsen af amterne og oprettelsen af fem nye regioner forlades udvalgsstyret imidlertid til fordel for rådsmodellen. Rådsmodellen kom stort set ud af det blå. Der var ingen erfaringer med den i Danmark og i det omfang, at der fandtes udenlandske erfaringer med noget tilsvarende, blev de ikke inddraget i overvejelserne. Der lå megen symbolik og stort set ingen saglige argumenter bag modellens indførelse. Hvad konsekvenserne af den nye styreform måtte blive, havde man kun gjort sig yderst sporadiske overvejelser om.

Regionernes nye politiske styreform giver en interessant mulighed for at undersøge, hvordan de politiske og administrative processer i regionerne forløber i sammenligning med, hvordan de forløb i de tidligere amter. Denne bog besvarer derfor en række centrale spørgsmål om styreformer generelt og om rådsmodellen i særdeleshed: Har vi set en styrket politiske ledelse, eller er det embedsmændene, der bestemmer det hele? Er den politiske magt blevet centraliseret omkring formanden for regionerne? Hvem fører ordet, og hvem træffer de politiske beslutninger? Hvor ligger det politiske lederskab placeret? Er sektoriseringen blevet dæmpet? Er politikere blevet opdelt i et A og et B hold? Hvad er det sket med politikernes trivsel, og har det indflydelse på politikernes lyst til at være politikere? Har regionerne bidt sig fast i borgernes bevidsthed? Og hvordan med pressedækningen af de nye regioner?

Poul Erik
Mouritzen (red.)

OPFUNDET TIL LEJLIGHEDEN

OM STRUKTURREFORMEN

POUL ERIK MOURITZEN (RED.)

OPFUNDET TIL LEJLIGHEDEN

Evaluering af regionernes politiske styreform

Tabel 4.5: Den 'indbyrdes taletid' for politikere i og uden for økonomiudvalg (ØU)/forretningsudvalg (FU).

	Amt	Region
Økonomiudvalgsmedlem / forretningsudvalgsmedlem	<u>109</u>	<u>117</u>
Uden for økonomiudvalg / forretningsudvalg	<u>72</u>	<u>46</u>

Har vi gode før-målinger?

1. Kommunalstatistiske databank og nøgletal

- Kurt Houllbergs analyser af stordriftsfordele
- Analyser af borgmestres skæbne ved kommunalvalget i 2009

2. Tilfældige før-undersøgelser

- Krevis undersøgelse af politisk selvtillid
- Sune Welling Hansens panaldata på lokaldemokrati
- Undersøgelse af graden af magtspredning i regionern i forhold til amterne
- Undersøgelser med de kommunale chefer og institutionsledere

Kravene til en strukturreform

UDKAST

- den står mål med omkostningerne og risikoen,
- den med en høj grad af sikkerhed vil afhjælpe store samfundsmæssige problemer, som ikke kan løses på mere simple måder, eller at den som mindstemål skaber betydeligt bedre rammer for at afhjælpe disse problemer
- den ikke medfører flere problemer end den løser, dvs. at ikke den har nogle store negative sideeffekter,

BETÆNKNING

- reformen vil afhjælpe samfundsmæssige problemer, som ikke kan løses på mere enkle måder, eller at den som mindstemål skaber betydeligt bedre rammer for at afhjælpe disse problemer
- gevinsterne ved reformen over nogle år samlet set står mål med omkostningerne

Betænkningen p. 32.

Det ultimative evalueringsspørgsmål om strukturreformen

Evner kommunerne – med den højere grad af professionalisering, der fulgte af kommunalreformen – at løse langsigtede samfundsmæssige og individuelle problemer, herunder at bryde den sociale arv?

Al tænkning forud for kommunalreformen om emner som ”en indgang til det offentlige”, kvalitet, klar ansvarsfordeling, effektivitet, helhed, incitament m.m. bygger på, at en kommune handler som en enhed.

Men en stor dansk kommune anno 2010 er ikke og kan ikke blive og handle som en enhed når det gælder helhed, effektiv ressource udnyttelse, kvalitet osv.

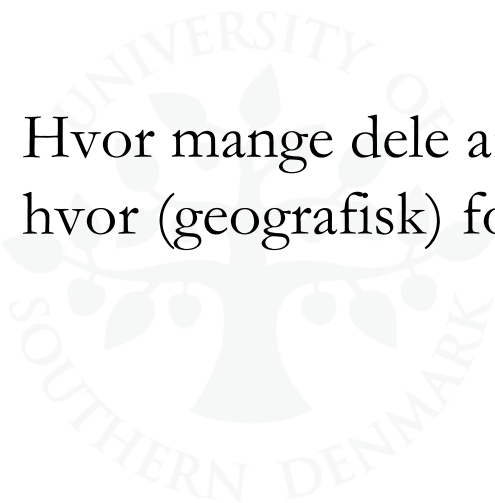
Kommunerne er kompartmentaliserede geografisk og organisatorisk i en uhørt grad.

Men set fra borgerne: Er der én indgang?

Lav et tankeeksperiment: Vi har en familie med indvandrer far, dansk mor, tre børn. Mor har søgt om førtidspension. Far er lige blevet arbejdsløs. Den ældste søn på 15 er helt umulig i skolen og bliver slået af mor'en. Bør tvangsfjernes. Den mindste har indlæringsvanskeligheder. Kræver massiv støtte af psykologer og pædagoger.

Hvor mange dele af forvaltningen har denne familie kontakt med og hvor (geografisk) foregår denne kontakt?

Det ultimative evalueringsspørgsmål reformuleret

Har vi med de store kommuner fået større faglighed?
Er det sket på bekostning af helhed?

